

[Rahbæk Møller]

en absurd komedie. På den ene side viser enhver analyse af Danmarks situation, at en større satsning på uddannelse sammen med øget forskning og strukturpolitik er en nødvendighed, hvis vi skal have en chance for at komme ud af de mange balanceproblemer. På den anden side har Finansministeriet fundet på, at alle dele af den offentlige sektor skal udvise produktivetsforbedringer svarende til den private sektor. Det er da i sig selv godt, men for uddannelsernes vedkommende har man fundet på, at der skal udvises produktivetsbesparelser på 2,2 pct. årlig, hvortil kommer de særlige besparelserunder. Det er en væsentlig større produktivetsstigning, end industrien har kunnet udvise i denne regerings tid. Finansministeriet burde i det mindste have gjort sig den ulejlighed at undersøge, hvor store produktivetsbesparelser private undervisningsinstitutioner har kunnet opvise. Kravet er indlysende absurd.

Resultatet er let at få øje på: Hvert år bliver flere og flere uddannelsessøgende afvist. Sidste sommer blev der afvist 12.800 ved de videregående uddannelser. Dette tal skal ses i sammenhæng med, at et tilsvarende antal unge ikke kunne få praktikplads i forbindelse med deres efg-uddannelse. Sammenlagt er det et rystende stort antal unge, der ønsker at få en uddannelse, men afvises af samfundet. Vi ved, at det er svært at klare sig på arbejdsmarkedet i dag uden en erhvervsuddannelse, og vi ved, at det bliver stadig sværere i fremtiden. Der er i dag mellem 700.000 og 800.000 mennesker uden en erhvervsuddannelse på arbejdsmarkedet. Det burde være en af de vigtigste samfundsopgaver at skabe mulighed for, at de kunne få en erhvervsuddannelse. I stedet skaber regeringen problemer for fremtiden ved at nægte unge uddannelsesivrige ret til uddannelse.

Ministeren forsøger at argumentere for, at der ikke er sociale problemer forbundet med de mange afviste uddannelsessøgende. Det er let-sindig og uforstandig snak. Når et stigende antal unge vender samfundet ryggen, har det naturligvis sammenhæng med, at samfundet aldrig har været solidarisk med dem. De 12.800 afviste er ikke fra samme årgang. Tværtimod er der, som det også fremgår af ministerens redegørelse, tale om en pukkel, der har samlet sig over nogle år. Derfor burde det heller ikke være en uløselig opgave at lægge en plan for at afvik-

le puklen over nogle år. I løbet af en ganske kort årrække når de små årgange den alder, hvor de søger ind på de højere uddannelser. Så kommer samfundet i den situation, at det ikke bliver muligt at fylde de uddannelsespladser, som nødvendigvis skal fyldes, hvis samfundet skal have tilstrækkeligt med uddannet arbejdskraft til rådighed. Regeringen burde være klog nok til at udnytte chancen i disse år for at få de uddannede, som vi ved vi kommer til at mangle om nogle få år.

Ministeren har titel af undervisnings- og forskningsminister, og det burde være hans hellige og selvfølgelig pligt at slå i bordet over for sin kollega finansministeren og forklare ham, at den behandling, som uddannelsessektoren udsættes for i disse år, ikke er i overensstemmelse med regeringens og Folketingets målsætning med hensyn til at løse Danmarks balanceproblemer. Tværtimod. Det gør ministeren ikke. I stedet optræder han som minister for nedlæggelse af undervisning og forskning. Han søger ikke at afvikle puklen af afviste uddannelsessøgende. Han søger ikke at fjerne eller dog reducere adgangsbeholdningen. Han foreslår flere kortere uddannelser blot for at undgå, at køen af afviste bliver længere.

Konkret foreslås tre ting: For det første foreslås en 1-årig højere uddannelse på handelskolerne. Hvis denne uddannelse skal ses som erstatning for den 1-årige højere handelseksamen, som ministeren har set sig gal på, kan jeg godt se en idé med det. Hvis denne nye uddannelse skal ses som et alternativ til en kandidatuddannelse, må det være ment som en spøg.

For det andet foreslås flere bacheloruddannelser. Fra SF's side vender vi os ikke mod bacheloruddannelsen som sådan, hvis den blot betyder, at kandidatstuderende får en mulighed for frivilligt at afbryde deres studium efter 3 år med et bevis på, hvad de har lært. Vi har heller ikke noget imod, at der oprettes flere afsluttede 3-årige uddannelser, hvis der er basis for dem. Men hvis ministerens planer betyder, at kandidatstuderende risikerer at blive smidt ud efter 3 år uden mulighed for at fuldføre deres uddannelse, så er den helt gal.

For det tredje foreslår ministeren indførelse af deltidsstudier. Det lyder uskyldigt, men det er faktisk det værste. Som det fremgår af redegørelsen, er det ministerens tanke, at de, der ikke er heldige nok til at få en rigtig uddannelses-